

“Kom mee aan tafel!”

Tachtig jaar geleden kocht een 25-jarige Zwitser een verlaten landhuis in het op sterven na dode Franse dorpje Taizé. Sindsdien werden er honderdduizenden jongeren ontvangen en wisten frère Roger en zijn gemeenschap miljoenen mensen in alle werelddelen te inspireren. In 2015, tien jaar na Rogers dood, schreef Sabine Laplane op basis van archiefmateriaal uit Taizé zijn biografie, nu ook vertaald in het Nederlands.

Matthias Ausloos

Laplane neemt de lezer mee op de grote reis die het leven van frère Roger letterlijk en figuurlijk was. In het eerste deel van het boek komt vooral Rogers persoonlijke ontwikkeling aan bod. Vervolgens zorgen de ontelbare details over ontmoetingen, reizen en conferenties die Taizé een wereldspeler op oecumenisch vlak maakten, dat het tweede deel veel technischer leest.

“Hij verbaasde zich al vroeg over de absurde verdeeldheid onder de christenen.”

Roger Schutz werd geboren in een Zwitsers dorpje als zoon van een dominee. Met die laatste zal Roger altijd een moeilijke maar affectieve band hebben. Dat dubbele karakter typeert heel zijn opgroeien. Zowel tijdens zijn jeugd als tijdens zijn studententijd worstelt Roger met zichzelf, zijn dromen en de verwachtingen van zijn familie. Hoewel Roger liever letterkunde wil studeren, schrijft zijn vader hem in voor theologie. Roger engageert zich in de leefgemeen-

schap van theologiestudenten en vindt enkele gelijkgezinden die zijn vrienden worden. Zijn studietijd is cruciaal voor de rest van zijn leven. Laplane schrijft: “Zijn persoonlijkheid ontwikkelde zich. Hij werd een leider, die wachtte op het moment om de volgende stap te zetten”. In Rogers laatste studiejaar begint de Tweede Wereldoorlog. Na de Franse capitulatie vat hij het plan op een huis te kopen in Frankrijk en daar een gemeenschap te beginnen. Hij wil iets doen voor het door oorlog verscheurde land.

Contacten

Na niet lang zoeken vindt de jonge Zwitser in augustus 1940 Taizé, in de buurt van Cluny. Het is een verarmd en bijna uitgestorven dorpje met een Romaanse kerk, verwaarloosde wijngaarden en een groot landhuis, dat Roger koopt. Wanneer hij definitief in Taizé gaat wonen, vangt hij er vluchtelingen op, voornamelijk Franse krijgsgevangenen en joden. Al van in die allerprilste dagen van zijn gemeenschap legde Roger goede contacten met een katholieke priester uit de omgeving. Dat oecumenische karakter zou Taizé steeds meer gaan typeren. Dat hoeft niet te verbazen: reeds in zijn jeugd komt Roger in aanraking met verschillende culturen en christelijke denominaties. Hij is dan al verbaasd en gefascineerd door de “in zijn ogen absurde verdeeldheid onder de christenen”, vertelt Laplane.

In de oorlogsperiode groeperen zich enkele jonge geïnteresseerden rond Roger. Wanneer ze Taizé enige tijd moeten verlaten, leggen de broeders in Genève de basis voor hun latere gemeenschapsleven. Nog voor het einde van de oorlog keren ze terug naar Frankrijk. Ze krijgen van het verzet een speciale opdracht om de armoede en chaos waarin Frankrijk verkeert, tegemoet te treden met hun gemeenschap. Na de oorlog vangt de broeders weeskinderen en Duitse krijgsgevangenen op. Laplane schrijft: “Gaandeweg ontwikkelen Roger en zijn broeders hun eigen vorm van kloosterlijke gastvrijheid. Ze zoeken contact met de armen en kwetsbaren, hebben oog voor hen en nodigen hen uit aan hun tafel”.

Pausbezoeken

Vanaf 1947 reizen de broeders veel. Ze bezoeken kloosters en nemen heel wat monastieke elementen over. Laplane schrijft dat ze ontdekken dat de tegenstelling tussen een monastiek, contemplatief leven en betrokkenheid bij de gemeenschap slechts schijn is. In 1949 bezoeken de broeders Roger en Max Rome. Ze ontmoeten kardinaal Battista Montini, de latere paus Paulus VI, en paus Pius XII, met wie ze spreken over de eenheid onder de christenen en hun wens daartoe bij te

Frère Roger ontdekte dat de tegenstelling tussen een monastiek, contemplatief leven en betrokkenheid bij de gemeenschap slechts schijn is.” © rr

dragen. Van dan af lopen de pausbezoeken als een rode lijn door de relatie tussen Taizé en de katholieke kerk. Roger wordt meermaals persoonlijk ontvangen door de pausen Paulus VI, Johannes XXIII en Johannes-Paulus II.

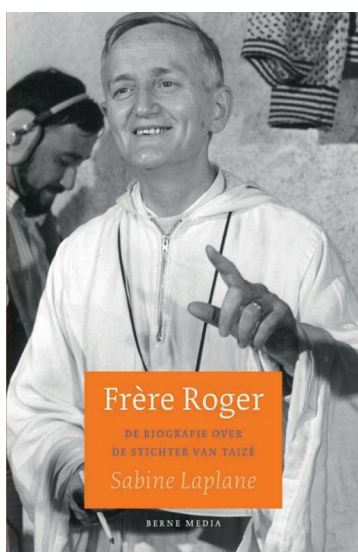
broeders hebben ook contact met Anglicaanse aartsbisschoppen, Duitse en Franse protestanten en Roger bezoekt patriarch Athenagoras in Constantinopel. In die periode worden ook de wereldjongerengerechten en -dagen georganiseerd, die een groot succes blijken.

“Uitnodiging voor Vaticanum II is erkenning van jarenlange bijdrage aan oecumene.”

In de jaren 1960 wordt de gemeenschap van Taizé steeds bekender. Het Tweede Vaticaans Concilie wordt door de broeders in Taizé enthousiast onthaald. “Als frère Roger en frère Max midden juli hun uitnodiging voor het Concilie ontvangen, ziet de prior hierin een erkenning van hun jarenlange bijdrage aan het oecumenische streven”, stelt Laplane. Ze zijn dan ook actief aanwezig bij het Concilie. Het geestelijk leven van de groeiende gemeenschap wordt vooral gekleurd door de oecumenische beweging. De katholieke bezoekersaantallen in Taizé nemen toe en Roger gaat op zoek naar een manier om katholieken toegang te geven tot de gemeenschap. De

Indrukwekkende erfenis

In de laatste hoofdstukken van haar boek beschrijft Laplane de aanhoudende groei van Taizé en de verbeterende oecumenische relaties doorheen de jaren 1970 en '80. Ondertussen reizen Roger en zijn broeders de wereld rond. Rogers laatste jaren behandelt Laplane slechts bondig. Ze beschrijft de ontmoetingen met paus Johannes-Paulus II, de massa's mensen die Taizé bezoeken en de jongerendagen. Roger legt zich daarop toe, naast het schrijven. Wanneer hij op 16 augustus 2005 door een verwarde vrouw wordt doodgestoken, laat frère Roger een indrukwekkende erfenis na, die vandaag doorleeft en mensen overal ter wereld inspireert. “Zijn creatief non-conformisme en authenticiteit, zijn energie en zijn bereidheid risico's te nemen, hebben hem naar alle uithoeken van de wereld gezonden”, stelt Laplane. En inderdaad, net zoals Roger na de oorlog weeskinderen en Duitse krijgsgevangenen-dwangarbeiders uitnodigde aan zijn tafel in Taizé, vonden niet enkel honderdduizenden jongeren van alle continenten, maar ook filosofen, patriarchen, pausen en predikanten een plaats aan die tafel. III

Sabine Laplane, **Frère Roger. De biografie over de stichter van Taizé**, Berne Media/Halewijn, Heeswijk/Antwerpen, 2020, 480 blz.

Bestellen kan via www.kerknet.be – Klik op shop